

Motion till riksdagen 2007/08:N350

av **Per Bolund m.fl. (mp)**

Utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv

1 Sammanfattning

Miljöpartiet de gröna arbetar för en radikal omställning av energisystemet i Sverige. Vårt mål är att all produktion av el och värme ska ske helt utan fossila bränslen. I denna budgetkommittémotion gör vi en rad satsningar för att nå detta mål. Bland annat görs särskilda satsningar på ett statligt riskkapitalbolag inom energiområdet, energieffektivisering av flerbostadshus och solvärme.

Miljöpartiet ser företagande som en möjlighet att förverkliga idéer, bidra till samhällsutvecklingen och möjliggöra en kreativ och skapande sysselsättning. Miljöpartiet har en omfattande politik för ett gynnsamt företagsklimat som presenteras i en särskild partimotion. Några av de viktigare satsningarna som görs är rejäla satsningar på regelförenklingsarbetet, bland annat genom inrättandet av ett permanent regelråd och satsningar på Forska och Väx, ett program för forskning i småföretag.

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 21 Energi enligt uppställning:

Anslag		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
35:3	Insatser för uthållig energianvändning	25	50	100
35:5	Energiforskning	300	500	500
35:9	Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler		450	760
35:10	Stöd för konvertering från direktverkande elvärme m.m.	11	13	50
35:11	Stöd för installation av solvärme	263	263	263
35:12	Stöd för installation av energieffektiva fönster m.m. i småhus		50	50
Nytt	Energieffektivisering flerbostadshus	1 000	2 000	2 000
Nytt	Statligt riskkapitalsatsning på energiteknik (fr 1/7)	50	100	100
Summa för utgiftsområdet		1 649	3 426	3 823

2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt uppställning:

Anslag		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
26:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	100	100	100
38:2	Nutek	110	110	110
Summa för utgiftsområdet		210	210	210

3 Utgiftsområde 21 Energi

3.1 Inledning

Miljöpartiet arbetar för en radikal omställning av energisystemet i Sverige. Vårt mål är att all produktion av el och värme ska ske helt utan fossila bränslen. Vi anser att energianvändningen i Sverige måste effektiviseras betydligt. Det är också centralt att energisystemet blir mer robust och mindre känsligt för störningar så att boende och företag slipper långa avbrott i försörjningen av framför allt el. Vi tror att en av lösningarna för ökad tillförlitlighet i elnätet är att skapa ett mer småskaligt elsystem med ett stort antal leverantörer i ett mer finmaskigt nät.

3.2 Insatser för teknikupphandling

För att energieffektivisering ska äga rum krävs en aktiv marknadspåverkan, eftersom de potentiella kunderna har svårt att efterfråga produkter som inte finns eller som de inte känner till. En verksam metod är att staten samlar en beställargrupp som specificerar krav på en energieffektivare produkt än vad som finns på marknaden och därefter utlyser en tävling där vinnaren belönas med en stor order från beställarna. Energimyndigheten och dess föregångare har genomfört teknikupphandlingar för till exempel fönster, kylfrysar, små solfångare och luftbehandlingsaggregat. I många fall har de lett till forcerad produktutveckling och ändrad marknadsstrategi hos stora företag. Ökade insatser på teknikupphandling och annan marknadsbearbetning är både kostnadseffektiv klimatpolitik och bra för den svenska industrins konkurrenskraft. Miljöpartiet aviserar därför 175 miljoner kronor till Energimyndigheten under tre år för att samordna offentlig teknikupphandling.

3.3 FOU och demonstration av klimatanpassad teknik

Ett större tillskott av resurser för forskning och utveckling behövs på energiområdet då teknik för förgasning av biomassa nu är inne i ett avgörande skede. Såväl för förgasning av svartlut som ved behövs demonstrationsanläggningar snarast för att Sverige inte ska förlora sin ledarställning på dessa fält. Dessutom kan vågkraften ganska snart behöva en större pilotanläggning. Vi vill satsa 500 miljoner kronor per år på pilotanläggningar för ny förnybar energiteknik.

3.4 Fortsättning på solcellssatsning

Solcellssatsningen bör fortsätta efter 2008, då solcellskunskandet är av strategisk betydelse. Även om solceller i framtiden troligen har sin största potential i solrika länder i syd, är det i rika länder som Sverige som resurserna finns för utveckling och storskalig etablering av solcellstekniken. För att få i gång en storskalig produktion behövs en stabil hemmamarknad, vilket kan uppnås genom fortsatt stöd till solceller. Det är också viktigt att ha en långsiktighet i energistöden för att ge företagen stabila villkor. Vi vill därför till skillnad från regeringen ha en fortsatt satsning på 50 miljoner kronor till solcellsanläggningar i Sverige 2009 och 60 miljoner kronor 2010.

3.5 Statligt riskkapitalbolag inom energiområdet

Energimyndigheten har pekat på att det finns en brist på riskkapital till ny energiteknik i Sverige. Detta gör att kommersiella möjligheter inte tas till vara och att vi inte får avkastning på investeringar i forskning och utveckling.

Fel! Okänt namn på

Eftersom det privata riskkapitalet inte förmår utnyttja potentialen i svensk energiteknik föreslår Miljöpartiet att ett nytt statligt riskkapitalbolag inrättas inom energiområdet. Bolaget ska öka kommersialiseringen och nyttiggörandet av tidiga insatser inom energiområdet, vilket ska leda till snabbare och bredare implementering av energi- och miljötekniker genom direktinvesteringar med ägarkapital. Bolaget ska främst investera i utvecklingsföretag inom energiområdet som befinner sig i de tidiga riskkapitalskedena sedan uppstart och tidig expansion. Bolaget bör vara helägt av Näringsdepartementet och förvaltas av Energimyndigheten. Under en tioårig uppbyggnadsfas föreslår vi ett årligt tillskott på 100 miljoner kronor.

3.6 Solvärmesatsning

Solvärme har en stor potential att ersätta ineffektiva uppvärmningssystem under vår, sommar och höst. Solvärme är dessutom ett av de miljövänligaste, effektivaste och billigaste sätten att få värme och varmvatten i bostäder och lokaler. Boverket har föreslagit som mål att 1 miljon kvadratmeter solfångare ska installeras till 2020 (från 2007) och att detta ska ge 0,4 TWh per år. Miljöpartiet anser inte att denna nivå är tillräcklig, utan vill se mycket mer solvärme i Sverige. För fastigheter som ska genomgå renovering, till exempel i miljonprogramsområden, bör det ingå att installera solvärme på tak, men solvärme kan också installeras i form av solvärmefält för fjärrvärmesystem. Ramen bör därför höjas till 263 miljoner kronor årligen, med målet att få fram 4 TWh solvärme till 2020, vilket innebär 6–10 miljoner kvadratmeter solfångare.

3.7 Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler

För att uppnå ett hållbart energisystem måste effektiviteten i energianvändningen öka markant. I dagens energisystem är slöseriet alldeles för omfattande. Den offentliga sektorn måste vara en föregångare i arbetet för ökad effektivitet. Vi kan därför inte acceptera regeringens förslag att dra ned stödet för energieffektivisering i offentliga lokaler, utan vill fortsätta att skjuta till 700 miljoner kronor per år till detta ändamål. Miljöpartiet föreslår också att stödet till installation av extra energieffektiva fönster i småhus om 50 miljoner kronor per år ska vara kvar för att öka effektiviteten i bostadssektorn.

3.8 Stöd för konvertering från direktverkande elvärme m.m.

Elvärme är ett storskaligt slöseri med en högvärdig energiform. Genom att gå över från elvärme till andra uppvärmningssätt minskar behovet av elproduktion, vilket underlättar avvecklingen av kärnkraft och fossilbaserad elproduktion. Dessutom minskar effektbehovet under effekttoppar på kalla vinterdagar, vilket gör att det behövs mindre reservkraftverk i systemet och Sveriges be-

hov av tillfällig elimport minskar. Det stöd som Miljöpartiet fick igenom under förra mandatperioden, 2002–2006, och som regeringen nu vill avveckla måste därför vara kvar. Vi vill också att timmätning av el ska införas i alla hushåll. I dag får många elkonsumenter bara en avläsning av sin mätare per år. Det finns då ingen möjlighet att debitera dem efter när de konsumerat sin el, fast kostnaden över tid varierar från kanske 8 öre per kWh som lägst, till 80 öre per kWh som högst. Med timmätning för alla finns det möjlighet för elleverantören att ta mer betalt av konsumenter som förbrukar en stor del av sin el på höglasstid och sänka priserna för dem som har en jämnare förbrukning. Detta är ett effektivt sätt att med marknadsmekanismer minska effekttoppar i elförbrukningen. Miljöpartiet anser att bidraget på drygt 70 miljoner kronor fram till 2010 ska vara kvar.

3.9 Energieffektivisering flerbostadshus

Många flerbostadshus som ingick i miljonprogrammet under 1960- och 1970-talen är nu i stort behov av upprustning. Denna upprustning motiveras dels av att områdena behöver göras vackrare och socialt bättre, dels av att det finns mycket stora möjligheter att effektivisera användningen av värme, el och varmvatten i bebyggelsen. Energiupprustning av äldre flerbostadshus behövs också, liksom av andra byggnader än bostäder. Miljöpartiet vill därför göra en stor och långsiktig satsning på 20 miljarder kronor under en tioårsperiod, där staten ska förmedla räntefria lån alternativt ROT-avdrag för investeringar i flerbostadshus som ger ökad energieffektivitet. Flerbostadsområdet Brogården i Alingsås från 1970 håller för närvarande på att renoveras med en planerad energibesparing på nästan 60 procent. Vi ser att det är möjligt att uppnå liknande resultat i många andra liknande områden. Energieffektiviseringspotentialen för befintliga hus är mycket stor, men förutsätter en stor utbildningsinsats för beställare, arkitekter, fastighetsskötare och byggnadsarbetare. I flerbostadshus måste också de boende engageras i omställningen så att de förstår syftet, kan påverka utformningen och också får del av den besparing som blir följden. Satsningen motsvarar en kostnad på 2 miljarder kronor per år.

4 Utgiftsområde 24 Näringsliv

4.1 Regelförenkling

4.1.1 Fokus på vissa myndigheter

Nutek har uppskattat svenska företags kostnader för regelhantering till över 50 miljarder kronor per år. Den nya regeringen har kommit med sina första åtgärdsförslag för minskad regelbörda. Tyvärr är förslaget långt ifrån tillräckligt långtgående, och det uppfyller inte den överenskommelse Miljöpartiet medverkade till för fyra år sedan. Vi kan konstatera att med den takt regering-

Fel! Okänt namn på

en satt upp kommer målet om 25 procent minskad regelbörda till 2010 inte att uppnås. Vi vill därför tillföra Nutek, Arbetsmiljöverket, Skatteverket och Naturvårdsverket 5 miljoner kronor vardera, utöver tidigare finansiering av regelförenklingsarbetet, för att påskynda arbetet med att ta fram konkreta förslag på hur regelbördan för företag kan minskas inom deras ansvarsområden.

4.1.2 Permanent regelråd

Miljöpartiet vill också införa ett permanent regelråd för att se till att inte nya, onödigt krångliga regler tillkommer när andra tas bort samt ett uppgiftsregister för företag som hindrar olika myndigheter att kräva in samma eller snarlika uppgifter från företag.

4.2 Satsning på sociala företag

Miljöpartiet ser att de sociala företagen fyller en viktig uppgift, inte minst när det gäller att skapa arbetstillfällen för människor som annars står långt från arbetsmarknaden. Vi ökar därför stödet till sociala företag genom Nutek från 35 till 65 miljoner kronor årligen.

4.3 Utöka Forska och Väx

Miljöpartiet vill utöka forskningsprogrammet Forska och Väx med ytterligare 100 miljoner kronor per år till totalt 200 miljoner kronor per år. Det nya tillskottet på 100 miljoner kronor ska riktas specifikt mot forskning med miljörelevans inom mindre företag, till exempel för att ta fram ny miljö- och energiteknik. Eftersom ansökningarna till Forska och Växprogrammet var mer än tio gånger större än de anslagna medlen ger tillskottet en välbehövlig ökning av småföretagens forskningsmöjligheter.

4.4 Permanenta nationella entreprenörskapsprogrammet

Nutek fick år 2004 i uppdrag av Miljöpartiet tillsammans med Vänsterpartiet och Socialdemokraterna att under tre år genomföra ett nationellt entreprenörskapsprogram. Målet med entreprenörskapsprogrammet är att öka andelen entreprenöriella individer i samhället och på lång sikt öka antalet företag. Miljöpartiet ser mycket positivt på det nationella entreprenörskapsprogrammet och de projekt som man utvecklar eller stöder, till exempel Kom Tek och Ung Företagsamhet. Vi vill därför att entreprenörskapsprogrammet permanentas.

4.5 Branschprogram för miljöteknik

Regeringen avsatte i våras knappt 80 miljoner kronor för 2007 och 150 miljoner kronor följande år för en satsning på miljöteknik. Miljöpartiet har välkomnat den riktade satsning på miljöteknik som regeringen föreslog i 2007 års ekonomiska vårproposition, men vi vill bredda och utveckla satsningen ytterligare. Satsningen på miljöteknik bör enligt oss ha ett bredare fokus än på enbart export. Snarare bör anslaget utnyttjas för att skapa ett brett branschprogram för miljöteknikbranschen. I branschprogrammet tas i samarbete med näringslivet och de fackliga organisationerna fram strategier för hur miljöteknikbranschen kan utvecklas och stödjas för att få en mer framträdande ställning i framtiden. I detta arbete är det också viktigt att ha en bred inriktning på vilken teknik som ska stödjas. Snarare än att rikta stödet mot fordons- och flygplansindustrin bör fokus vara att rikta stödet mot de tekniker som har störst effekt i kampen mot klimatförändringarna. Vi anser samtidigt att satsningen bör utökas till att omfatta totalt 200 miljoner kronor.

Stockholm den 4 oktober 2007

Per Bolund (mp)

Ulf Holm (mp)

Mikaela Valtersson (mp)

Helena Leander (mp)